

BANKA

SLOVENIJE

PLAČILNA BILANCA SLOVENIJE
december 1998

- predhodni podatki -
preseki na dan 16.02.1999

Plačilna Bilanca Slovenije, predhodni podatki (preseki na dan 16.02.1999)

	(v mio USD)		
	jan-dec 97	jan-dec 98	dec 98
Tekoči račun	36,6	-6,0	-52,4
Blago	-771,6	-772,4	-116,2
Izvoz blaga	8.407,1	9.095,7	720,9
Izvoz f.o.b.	8.372,4	9.048,8	716,4
Prilagoditev zaobjema	34,7	46,9	4,6
Uvoz blaga	-9.178,7	-9.868,1	-837,2
Uvoz c.i.f.	-9.358,3	-10.097,9	-854,7
Prilagoditev c.i.f./f.o.b	379,8	409,8	34,7
Prilagoditev zaobjema	-200,2	-180,0	-17,2
Storitve	590,0	508,6	39,2
Izvoz storitev	2.042,6	2.039,1	181,3
Transport	465,5	536,0	52,9
Potovanja	1.187,6	1.110,1	79,1
Komunikacijske storitve	23,1	24,8	2,4
Konstrukcijske storitve	76,3	73,2	5,9
Finančne storitve	10,6	8,4	0,8
Ostale poslovne storitve	220,7	216,9	31,4
Posredovanje	102,4	93,6	15,7
Osebne, kulturne in rekreacijske storitve	10,3	12,2	1,6
Uvoz storitev	-1.452,6	-1.530,4	-142,1
Transport	-364,9	-403,8	-44,2
Potovanja	-544,4	-572,7	-36,8
Komunikacijske storitve	-26,0	-29,5	-3,0
Gradbena in montažna dela	-51,3	-43,1	-6,1
Finančne storitve	-21,6	-22,6	-2,5
Licence, patenti in avtorske pravice	-52,0	-38,6	-3,4
Ostale poslovne storitve	-299,7	-326,8	-35,6
Posredovanje	-84,3	-84,7	-8,3
Dohodki	130,6	146,2	9,4
Prejemki	416,8	460,4	40,9
Od dela	234,3	234,9	19,6
Od kapitala	182,5	225,5	21,3
Izdatki	-286,2	-314,2	-31,5
Od dela	-26,2	-26,6	-2,3
Od kapitala	-260,0	-287,6	-29,2
Tekoči transferi	87,6	111,6	15,3
V Slovenijo	217,0	268,7	28,8
Vladni sektor	30,3	22,3	1,2
Ostali sektorji	186,8	246,4	27,5
V tujino	-129,4	-157,1	-13,5
Vladni sektor	-95,7	-106,1	-9,9
Ostali sektorji	-33,7	-51,0	-3,6

Plačilna Bilanca Slovenije, predhodni podatki (preseki na dan 16.02.1999)

	(v mio USD)		
	jan-dec 97	jan-dec 98	dec 98
Kapitalski in finančni račun	-102,8	-166,9	24,2
Kapitalski račun	-4,2	-6,6	-1,3
Kapitalski transferi	-3,0	-5,5	-1,1
Patenti in licence	-1,2	-1,1	-0,1
Finančni račun	-98,7	-160,2	25,5
Neposredne naložbe	295,3	154,0	15,5
Domače v tujini	-25,5	-11,0	-3,4
Tuje v Sloveniji	320,8	165,0	18,8
Naložbe v vrednostne papirje	235,5	89,6	-2,6
Terjatve (domače v tujini)	-2,0	-30,2	8,6
Obveznosti (tuje v Sloveniji)	237,6	119,8	-11,2
Ostale naložbe	657,6	-246,1	-128,0
Terjatve	288,2	-566,1	-110,2
Komerencialni krediti	-264,2	-476,0	-4,6
Dolgoročni	1,3	-50,5	1,5
Kratkoročni	-265,5	-425,5	-6,1
Posojila	-67,2	-39,1	-13,6
Banke	-70,7	-19,8	1,7
Ostali sektorji	3,5	-19,3	-15,4
Gotovina in vloge	678,9	-57,6	-89,8
Banke	599,5	-30,2	-74,3
Ostali sektorji	79,5	-27,4	-15,5
Prebivalstvo	73,8	-27,6	-16,1
Rač.v tujini	5,7	0,2	0,6
Ostale terjatve	-59,3	6,5	-2,3
Banka Slovenije	-7,6	-5,4	-0,1
Banke	-52,3	9,2	-2,9
Ostali sektorji	1,8	4,5	0,9
Obveznosti	369,4	320,1	-17,7
Komerencialni krediti	14,1	25,3	1,1
Posojila	334,2	245,4	-74,2
Banka Slovenije	-1,2	-	-
Vladni sektor	-4,8	-11,7	-82,0
Banke	3,0	52,1	4,6
Ostali sektorji	337,2	205,0	3,2
Vloge	20,4	44,0	55,4
Banke	20,5	43,9	55,4
Ostale obveznosti	0,7	5,4	0,1
Banke	0,4	2,8	0,1
Mednarodne denarne rezerve	-1.287,1	-157,8	140,5
Zlato, SDR in rezervna imetja pri MDS	0,1	-46,0	-17,6
Gotovina in vloge	-508,0	721,2	148,2
Vrednostni papirji	-779,2	-833,1	9,9
Neto napake in izpustitve	66,2	172,9	28,2

Povzetek gibanj v plačilni bilanci

Saldo tekočih transakcij je v letu 1998 pri primankljaju v **blagovni menjavi** v višini 772,4 mio USD, negativen v višini -6,0 mio USD.

V decembru znaša primankljaj v blagovni menjavi 116,2 mio USD, tekoči račun pa izkazuje primankljaj v višini 52,4 mio USD.

Nominalni dolarski podatki kažejo na hitrejšo rast izvoza kot uvoza blaga, desezonirani količinski podatki pa kažejo na počasnejšo rast izvoza od uvoza blaga v obdobju od januarja do decembra 1998

Blagovni primankljaj v letu 1998 zmanjšujejo presežki v **bilanci storitev** v višini 508,6 mio USD, **neto dohodkov** v višini 146,2 mio USD in **neto transferov** v višini 111,6 mio USD.

V decembru znaša presežek v bilanci storitev 39,2 mio USD, neto pritoki v obliki dohodkov 9,4 mio USD in neto transferov v višini 15,3 mio USD.

Zmanjševanje blagovnega primankljaja in presežka v bilanci storitev je v veliki meri posledica manjših prodaj blaga tujim potnikom.

Prihodki od **potovanj** leta 1998 znašajo 1.110,1 mio USD, odhodki pa 572,7 mio USD. V decembru znašajo prihodki od potovanj 79,1 mio USD, odhodki pa 36,8 mio USD.

Presežek v menjavi **transportnih storitev** znaša leta 1998 132,2 mio USD, v decembru pa 8,7 mio USD.

Neto pritoki v obliki **neposrednih naložb** v letu 1998 znašajo 154,0 mio USD in so močno pod ravno leta 1997, ko je bilo zabeleženih za 295,3 mio USD pritokov.

V decembru so se domače neposredne naložbe v tujino povečale za 3,4 mio USD. Tuje neposredne naložbe v Slovenijo pa so se povečale za 18,8 mio USD.

V letu 1998 znašajo pritoki kapitala v obliki **naložb v vrednostne papirje** 89,6 mio USD. Od tega so se domače naložbe v tuje vrednostne papirje povečale za 30,2 mio USD in naložbe tujcev v domače vrednostne papirje povečale za 119,8 mio USD. V letu 1997 je bilo zabeleženih za 235,5 mio USD neto pritokov. Pritok kapitala v obliki naložb v vrednostne papirje je v letu 1998 posledica prodaje evroobveznic vlade v maju v vrednosti 556,6 mio USD s katerimi pa je bilo predčasno odplačanih za 453 mio USD obveznic izdanih za prevzem dolga po NFA. Razlika med izdanimi in odplačanimi obveznicami prispeva k pritoku kapitala, sicer pa so se tujci v vseh mesecih razen v novembru, ko se je eno od domačih podjetij na tujih trgih zadolžilo z izdajo obveznic, umikali iz domačih vrednostnih papirjev.

Neto odtok kapitala v obliki naložb v vrednostne papirje v decembru znaša 2,6 mio USD in sicer zaradi domačih prodaj tujih vrednostnih papirjev v vrednosti 8,6 mio USD in tujih prodaj domačih dolžniških vrednostnih papirjev za 11,2 mio USD.

Posojila nerezidentom so se v letu 1998 povečala za 39,1 mio USD, kar je polovico manj kot v istem obdobju leta 1997. V decembru so se posojila nerezidentom povečala za 13,6 mio USD.

V letu 1998 je bilo za 245,4 mio USD več **najetih posojil v tujini** kot odplačanih, v letu 1997 pa 334,2 mio USD.

V decembru se sektor podjetij še naprej zadolžuje, prilivi v celem letu 1998 znašajo 205,0 mio USD, od tega v decembru 3,2 mio USD. Obveznosti bank na osnovi najetih posojil so se v decembru povečale za 4,6 mio USD, po relativno visokih prilivih od junija do septembra so se banke v decembru spet začele zadolževati, tako znaša priliv v banke v letu 1998 52,1 mio USD. Vlada je v letošnjem letu neto odplačala posojila v znesku 11,7 mio USD. V decembru je v tujini neto odplačala za 82,0 mio USD posojil.

Postavka **gotovina in vloge prebivalstva** izkazuje v letu 1998 odtok v višini 27,6 mio USD.

V decembru kaže ocena imetij tuje gotovine in vlog prebivalstva pri tujih bankah povečanje za 16,1 mio USD.

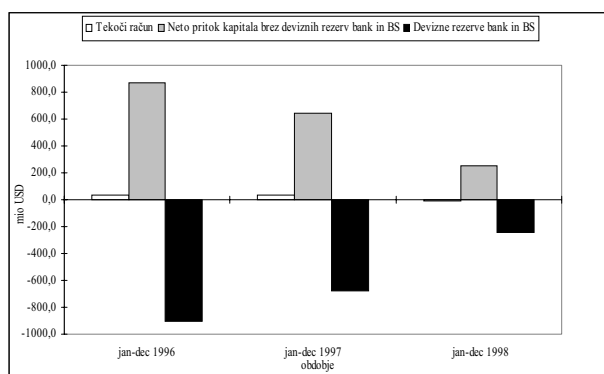
Razpoložljivi podatki o **kratkoročnih komercialnih kreditih** kažejo na povečanje neto terjatev do tujine na osnovi blagovne menjave v letu 1998 za 425,5 mio USD, v decembru pa so se tovrstne terjatve do tujine povečale za 6,1 mio USD.

Zaradi omenjenih gibanj izkazuje plačilna bilanca v letu 1998 **neto pritek kapitala** v državo v višini 252,5 mio USD (v primerljivim obdobju lani neto pritoki 644,7 mio USD), vendar znašajo pritoki iz ostalih virov, ki zaenkrat še niso vključeni v druge postavke pretežno finančnega dela plačilne bilance 172,9 mio USD. V decembru je bil zabeležen neto odtok kapitala v višini 21,0 mio USD, k čemur prispeva v znatni meri odplačilo posojil sektorja vlade.

V letu 1998 so se **devizne rezerve bank in BS** na osnovi transakcij povečale za 246,5 mio USD, v decembru pa so se zmanjšale za 73,4 mio USD.

Mednarodne denarne rezerve BS so se na osnovi transakcij v letu 1998 povečale za 157,8 mio USD, decembra pa zmanjšale za 140,5 mio USD.

Slika: Tekoči račun, neto pritek kapitala brez spremembe deviznih rezerv bank in BS¹ in sprememba deviznih rezerv bank in BS²



¹ Neto pritek kapitala brez spremembe rezerv bank in BS s statisti no napako.

² Negativna vrednost deviznih rezerv v sliki pomeni njihovo nara anje.

I. TEKOČI RAČUN

Tekoči račun je v letošnjem letu negativen in znaša -6 mio USD, kar je v primerjavi z lanskim letom poslabšanje za 43 mio USD. Negativen tekoči račun je predvsem posledica poslabšanja salda trgovinske bilance v decembru 1998.

Primanjkljaj salda blaga v letu 1998 je v primerjavi z enakim obdobjem v letu 1997 enak in je znašal 772 mio USD. Brez decembrskega povečanja primanjkljaja, bi bili rezultati zunanjetrgovinske menjave precej boljši, saj je bil še v mesecu decembru 1998 primanjkljaj trgovinske bilance od jan. do nov. 1998 za 70 mio USD nižji kot v primerljivem obdobju v letu 1997. Saldo storitev je v proučevanem obdobju nižji za 81 mio USD, zaradi zmanjšanja izvoza storitev - potovanj (7 %).

Saldo dohodkov se je povečal za 16 mio USD, medtem ko je saldo transferov višji od lanskoletnega za 24 mio USD.

V decembru 1998 je primanjkljaj v trgovinski bilanci znašal 116 mio USD.

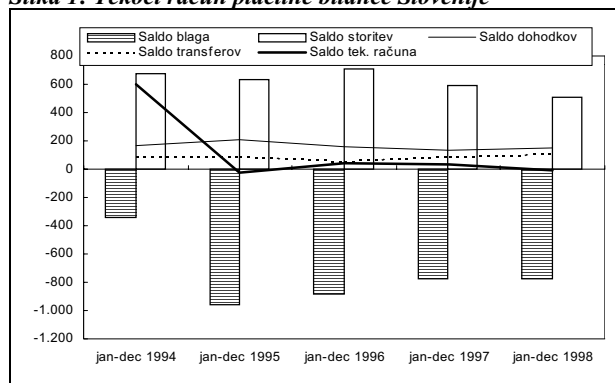
Izvoz blaga v decembru 1998 je znašal 721 mio USD in je bil za 3 % višji kot izvoz decembra 1997 (desezoniran količinski izvoz blaga pa je bil nižji za 3,5 %), medtem ko je uvoz blaga znašal 837 mio USD in je bil za 13 % višji (desezoniran količinski uvoz blaga pa je bil višji za 8 %). V primerjavi z mesecem novembrom 1998 se je izvoz blaga v decembru 1998 zmanjšal za 17 %, medtem ko se je uvoz znižal samo za 9 %.

Izvoz blaga, v letu 1998 v primerjavi z lanskim letom, se je povečal za 8,2 %, uvoz blaga pa za 7,5 %. Primanjkljaja trgovinske bilance v letih 1998 in 1997 sta se izenačila (772 mio USD).

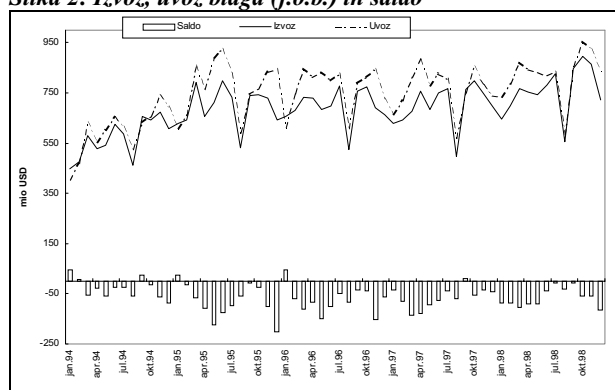
V decembru 1998 je pokritost uvoza z izvozom znašala samo 86,1 % in je pod lanskoletno decembrsko pokritostjo, ki je bila 94,2 %.

Pokritost uvoza z izvozom v celotnem letu 1998 (92,2%) je še vedno višja kot lanskoletna pokritost uvoza z izvozom (91,6 %).

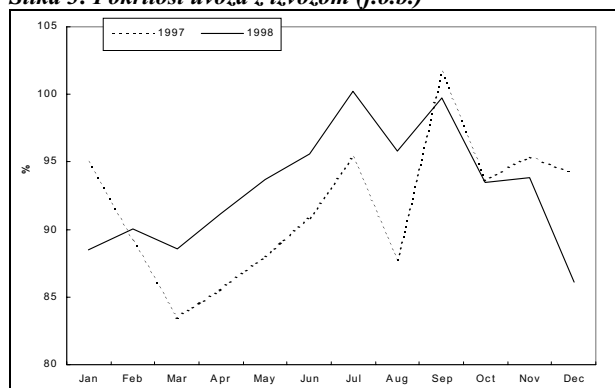
Slika 1: Tekoči račun plačilne bilance Slovenije



Slika 2: Izvoz, uvoz blaga (f.o.b.) in saldo



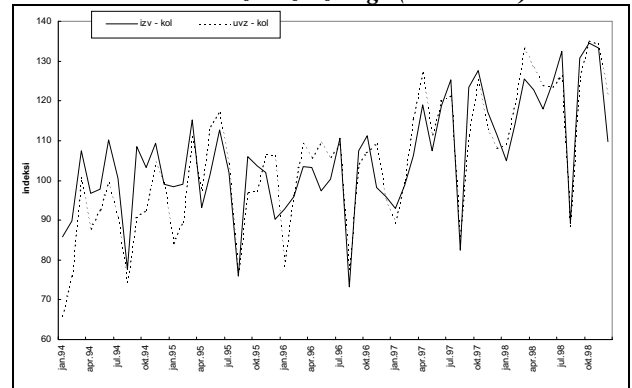
Slika 3: Pokritost uvoza z izvozom (f.o.b.)



Količinski izvoz blaga v decembru 1998 v primerjavi z izvozom decembra 1997 je za 2 % nižji, količinski uvoz blaga pa je za 12 % višji.

V celem letu 1998 je bil količinski izvoz višji od primerljivega v letu 1997 za 8,2 %, medtem ko je bil količinski uvoz blaga višji za 10,5 %.

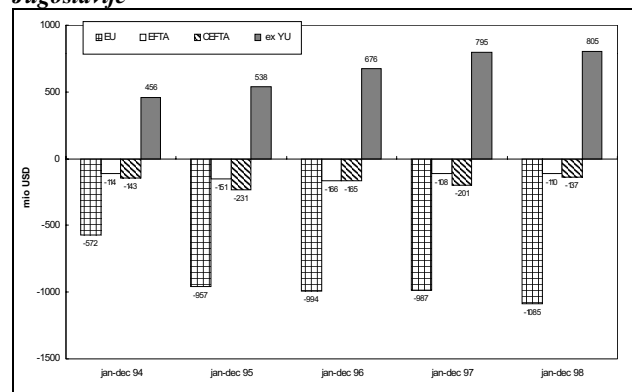
Slika 4: Količinski uvoz in izvoz blaga (1995=100)



V primerjavi obdobj od januarja do decembra v letih 1994 - 1998 je imela Slovenija primanjkljaj v trgovinski bilanci z vsemi omenjenimi evropskimi integracijami, presežek pa z državami nekdanje Jugoslavije.

Opazno je zmanjšanje primanjkljaja z državami CEFTE in povečevanje primanjkljaja z državami EU, medtem ko je presežek z državami bivše Jugoslavije ostal praktično enak.

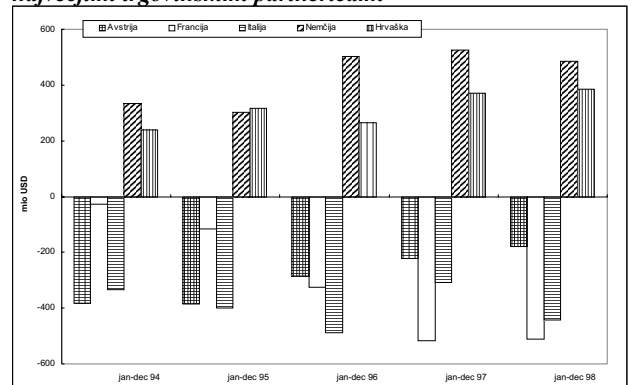
Slika 5: Saldo trgovinske bilance med Slovenijo in Evropsko unijo, EFTA, CEFTA in državami nekdanje Jugoslavije



Slovenija ima s Hrvaško in Nemčijo velik presežek, medtem ko ima v menjavi z Avstrijo, Italijo in Francijo primanjkljaj.

V obdobju od letom 1998 v primerjavi z letom 1997, je Slovenija zmanjšala primanjkljaj v menjavi z Avstrijo (za 43 mio USD), medtem ko se je primanjkljaj z Italijo povečal za 135 mio USD. Presežek v menjavi z Nemčijo se je zmanjšal za 40 mio USD, s Hrvaško pa povečal za 12 mio USD. Primanjkljaj v menjavi s Francijo je ostal na lanskoletni ravni.

Slika 6: Saldo trgovinske bilance med Slovenijo in petimi največjimi trgovinskimi partnericami

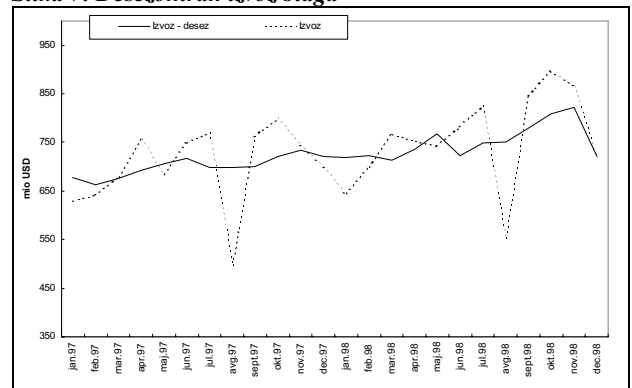


Izvoz blaga

Desezonirani izvoz blaga je bil v decembru 1998 enak primerljivemu v letu 1997.

V letu 1998 v primerjavi z letom 1997, pa je desezoniran izvoz porastel za 7 %.

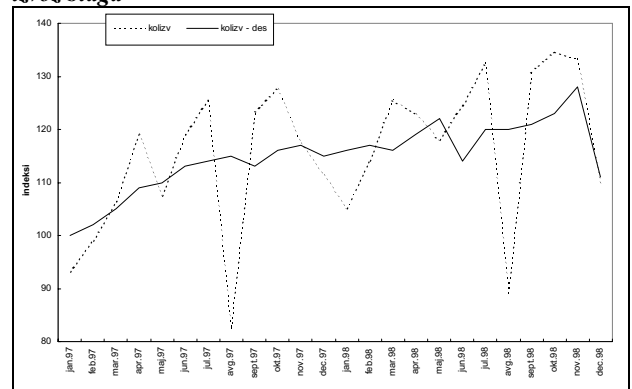
Slika 7: Desezoniran izvoz blaga



Desezonirani količinski izvoz blaga se je v decembru 1998 v primerjavi z decembrom 1997, zmanjšal za 3,5 %, medtem ko se je desezoniran količinski izvoz blaga v celem letu 1998 v primerjavi z letom 1997, povečal za 7,4 %.

Povprečna mesečna rast desezoniranega količinskega izvoza blaga (upoštevani tečajni in cenovni vplivi) v letu 1998 v primerjavi z letom 1997 je znašala 7,6 %.

Slika 8: Količinski izvoz blaga in desezonirani količinski izvoz blaga



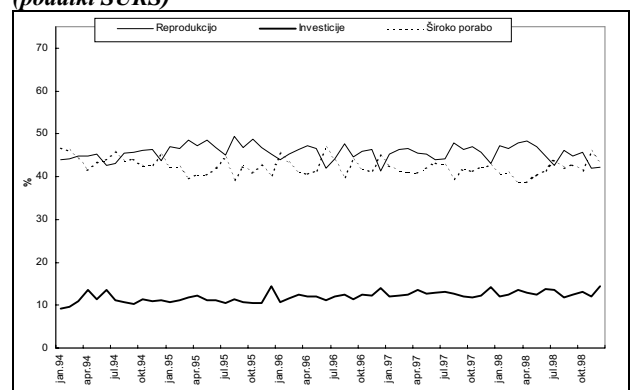
Če primerjamo december 1998 in december 1997, se je izvoz³ proizvodov:

- za reprodukcijo povečal za 1 %
- za investicije povečal za 4 %
- za široko porabo povečal za 5 %.

Primerjava med letoma 1998 in 1997 pa pokaže, da se je izvoz proizvodov:

- za reprodukcijo povečal za 8 %
- za investicije povečal za 10 %
- za široko porabo povečal za 8 %.

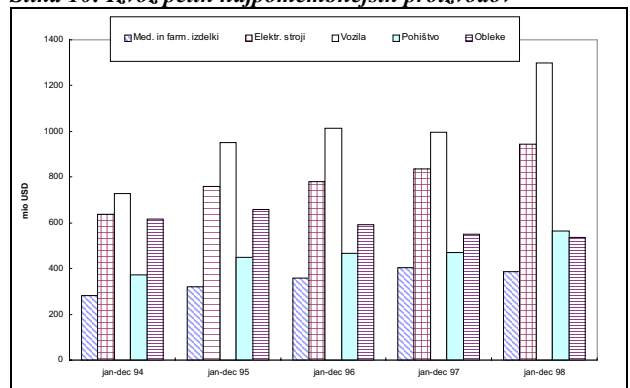
Slika 9: Deleži izvoza blaga f.o.b. po ekonomskem namenu (podatki SURS)



³ Izražen v USD po tekočih tečajih.

Po strukturi izvoza iz leta 1997, lahko na sliki 10 vidimo pet proizvodov z največjim deležem. V letu 1998 v primerjavi z letom 1997 se je najbolj povečal izvoz vozil (30 %). Izvozu vozil sledita izvoz pohištva (21 %) in el. strojev (13 %). Izvoz oblek pa se je v primerljivem obdobju zmanjšal za 2 % (pada že od 1995). Izvoz medicinskih in farmacevtskih izdelkov se je v letu 1998 v primerjavi z letom 1997 zmanjšal za 4 %.

Slika 10: Izvoz petih najpomembnejših proizvodov

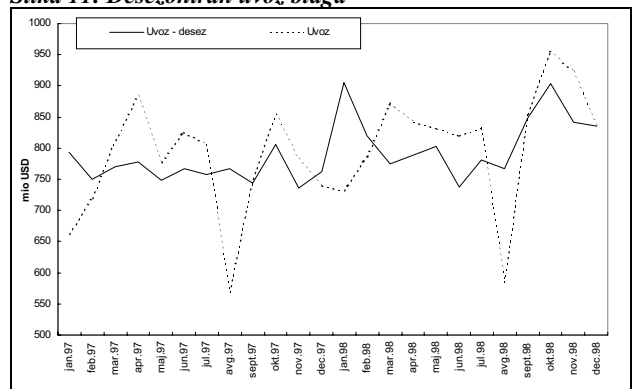


Uvoz blaga

V decembru 1998 je desezonirani uvoz blaga višji od decembrskega v letu 1997 za 10 %.

V celem letu 1998 v primerjavi z letom 1997 pa se je desezonirani uvoz blaga povečal za 6,8 %.

Slika 11: Desezoniran uvoz blaga

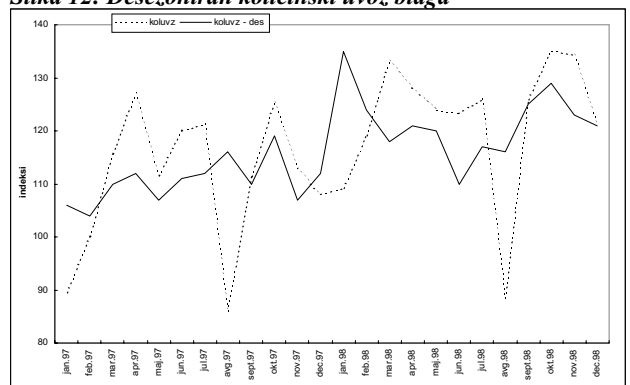


Desezoniran količinski uvoz je v decembru 1998, v primerjavi z decembrom 1997 višji za 8 %.

V letu 1998 pa je bil desezoniran količinski uvoz višji za 10 %, v primerjavi z letom 1997.

Povprečna mesečna rast desezoniranega količinskega uvoza blaga (upoštevani tečajni in cenovni vplivi) v letu 1998 v primerjavi z letom 1997 je tako znašala 10,2 %.

Slika 12: Desezoniran količinski uvoz blaga



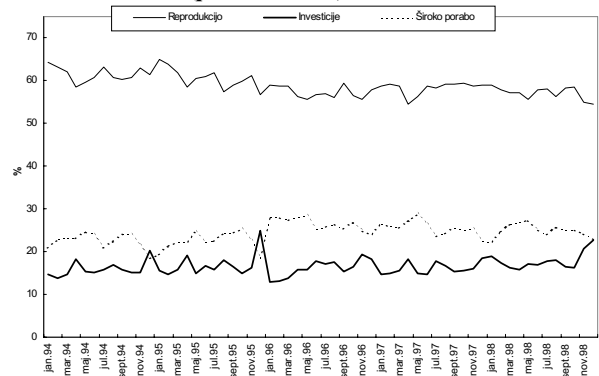
Če primerjamo december 1998 in december 1997, se je uvoz⁴ proizvodov:

- za reprodukcijo povečal za 5 %
- za investicije povečal za 39 %
- za široko porabo povečal za 17 %.

Primerjava med letoma 1998 in 1997 pa pokaže, da se je izvoz proizvodov:

- za reprodukcijo povečal za 6 %
- za investicije povečal za 20 %
- za široko porabo povečal za 5 %.

Slika 13: Deleži uvoza blaga f.o.b. po ekonomskem namenu (podatki SURS)

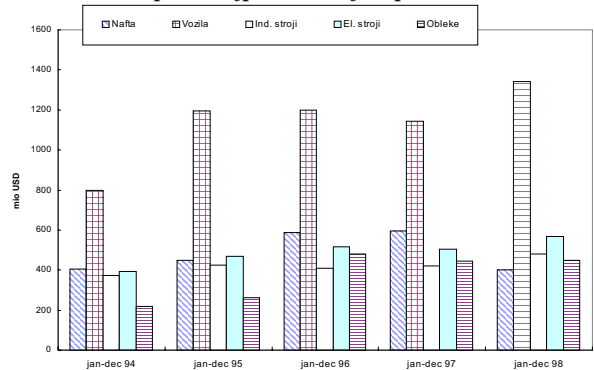


Na sliki 14 je prikazano pet proizvodov, ki so imeli v celotnem uvozu leta 1997 največji delež.

Uvoz nafte v letu 1998 v primerjavi z letom 1997, zmanjšal kar za 33 %. Zelo pa se je povečal (18 %) uvoz železa in jekla.

V obdobju od januarja do decembra leta 1998 v primerjavi z ustreznim obdobjem 1997 se je uvoz vozil povečal za 18 %, uvoz električnih strojev in naprav za 13, industrijskih strojev za 15 %, medtem ko je uvoz oblek v letu 1998 ostal enak lanskoletnemu.

Slika 14: Uvoz petih najpomembnejših proizvodov



⁴ Izražen v USD po tekočih tečajih.

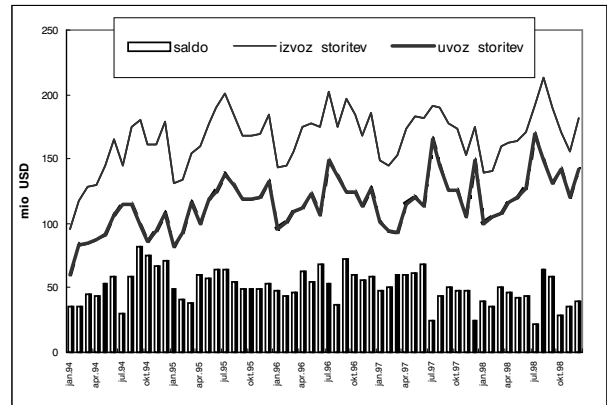
STORITVE

V dvanajstih mesecih letošnjega leta je presežek storitvene bilance znašal 509 mio USD in je najnižji po letu 1994.

Razlog za tako nizek presežek v letošnjem letu je nižji izvoz storitev za 0,2 % (tudi v decembru so se zelo zmanjšali prehodi čez mejo) in višji uvoz storitev za 5 %, v primerjavi z letom 1997.

V decembru 1998 glede na december 1997 se je izvoz storitev povečal za 4 %. Za razliko od izvoza pa se je uvoz storitev zmanjšal za 5 %.

Slika 15: Izvoz in uvoz storitev

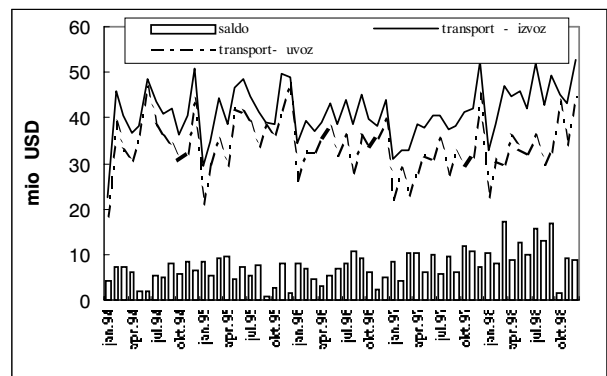


Transportne storitve

Presežek transportnih storitev je v prvih dvanajstih mesecih letošnjega leta znašal 132 mio USD (v celem letu 1997 je bil presežek transportnih storitev 100,6 mio USD).

Izvoz transportnih storitev se je v obdobju od januarja do decembra 1998 v primerjavi z enakim obdobjem v letu 1997 povečal za 15 %, medtem ko se je uvoz povečal za 10 %. V decembru 1998 pa se je izvoz transportnih storitev povečal le za 1%, uvoz pa se je zmanjšal za 2%, če ju primerjamo z decembrom 1997.

Slika 16: Izvoz in uvoz transportnih storitev



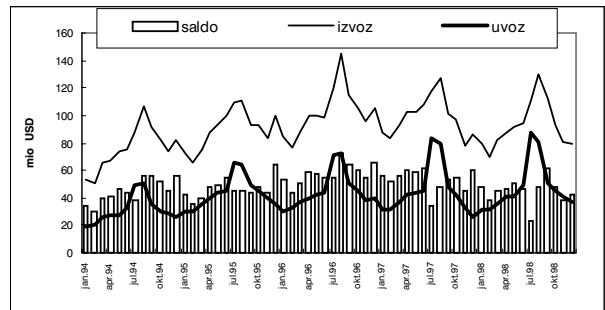
Potovanja

Presežek v postavki potovanja se zmanjšuje tudi v obdobju od januarja do decembra leta 1998, ko je znašal **537 mio USD**.

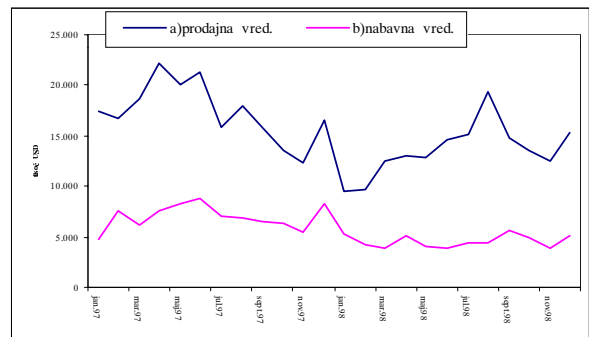
Zmanjševanje je posledica zmanjševanja prihodkov od potovanj, ki so se v dvanajstih mesecih 1998 v primerjavi z enakim obdobjem v letu 1997 zmanjšali za 7%, odhodki pa so se v enakem obdobju povečali za 5%.

Če primerjamo december 1998 z decembrom 1997, so v tem mesecu prihodki od potovanj nižji (9%), višji so le v avgustu, septembru in novembru, vse ostale mesece pa je bil mesečni izvoz potovanj v letu 1998 manjši kot v letu 1997. Izvoz potovanj se je v decembru 1998 zmanjšal tudi zaradi zmanjšanja prihodkov od storitev turističnih agencij, poleg celoletno nižjih prodaj tujega blaga v PCP.

Slika 17: Izvoz in uvoz potovanj



Slika 18: Prodano tuje blago po prodajni in nabavni vrednosti uvoženega blaga



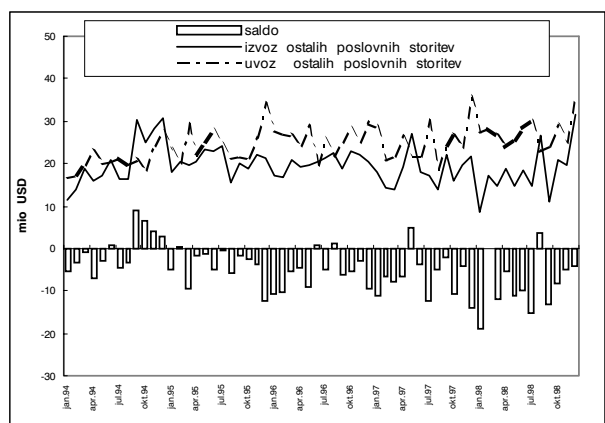
Ostale poslovne storitve

Primanjkljaj ostalih poslovnih storitev je v letu 1998 najvišji po letu 1996, saj je znašal **109 mio USD**.

Primanjkljaj se je v obdobju od januarja do decembra 1998 v primerjavi z enakim obdobjem v letu 1997 povečal za 4%. Izvoz v tem obdobju se je zmanjšal za 2%, uvoz pa se je povečal za 9%.

V decembru 1998, v primerjavi z decembrom 1997 se je izvoz ostalih poslovnih storitev povečal za 45% (na kar je vplivalo povečanje storitev posredovanja ter raznih poslovnih, profesionalnih in tehničnih storitev). Uvoz se je povečal le za 0,3%.

Slika 19: Izvoz in uvoz ostalih poslovnih storitev



Dohodki od dela in kapitala

Presežek dohodkov od dela in kapitala je znašal **146 mio USD** do decembra 1998.

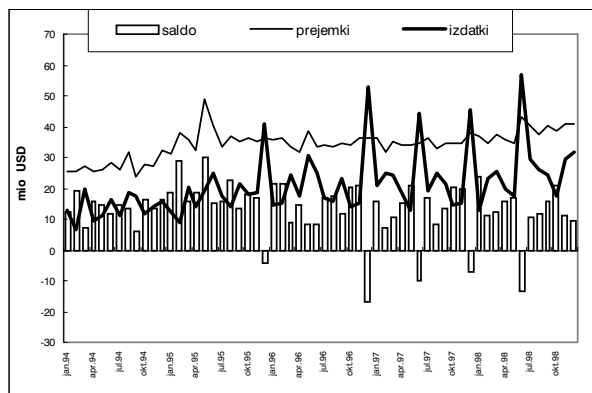
Presežek dohodkov od dela znaša približno 17 mio USD na mesec, prihodki od dela okoli 19,5 mio USD na mesec, plačani odhodki pa približno 2,0 mio USD na mesec.

Primanjkljaj pri dohodkih od kapitala je v letošnjem letu znašal 62 mio USD, kar je manj kot v primerljivem obdobju v letu 1997 (76 mio USD).

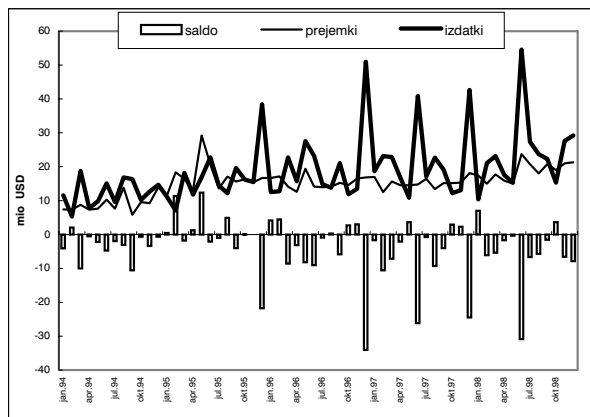
Saldo dohodkov od dela je v mesecu decembru 1998 pozitiven in sicer v višini 17,3 mio USD.

Saldo dohodkov od kapitala v decembru 1998 je negativen in sicer v višini 7,9 mio USD.

Slika 20: Dohodki od dela



Slika 21: Dohodki od kapitala



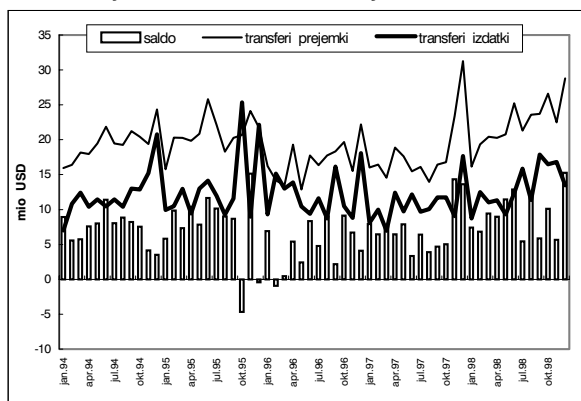
Tekoči transferi

Presežek tekočih transferov od januarja do decembra letošnjega leta znaša **111,0 mio USD**.

Višji presežek v bilanci tekočih transferov v prvih dvanajstih mesecih letošnjega leta je posledica večjih transferov iz tujine (24%), kot pa transferov v tujino. (21%).

V decembru letošnjega leta so se pri transferih iz tujine povečali predvsem ostali transferi (prejemki na podlagi rent, pokojnin, invalidnin, zapuščin in ostali zasebni transferi). Pri transferih v tujino pa so se povečali transferi uradnega sektorja.

Slika 22: Prejemki in izdatki tekočih transferov



II. KAPITALSKI IN FINANČNI RAČUN

V letu 1998 so bili glavni viri pritoka kapitala povečanje obveznosti z najemanjem posojil v tujini sektorja podjetij (205,0 mio USD) in bank (52,1 mio USD), tuje neposredne naložbe v Sloveniji (165,0 mio USD) in naložbe tujcev v domače vrednostne papirje (119,8 mio USD). Neto pritok kapitala v tem obdobju znižujejo odtoki zaradi povečanja terjatev iz kratkoročnih komercialnih kreditov (425,5 mio USD), povečanje terjatev iz naslova domačih naložb v vrednostne papirje v tujini (30,2 mio USD), povečanje terjatev iz posojil odobrenih nerezidentom (39,1 mio USD) in zmanjšanje imetij tuje gotovine in vlog prebivalstva (27,6 mio USD).

Zaradi dodatnega pritoka kapitala v višini 172,9 mio USD (zaenkrat še prikazanega v postavki statistična napaka) pa neto pritoki kapitala v državo v letu 1998 znašajo 252,5 mio USD.

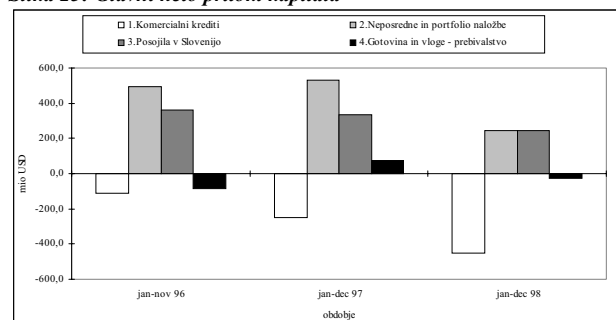
V decembru leta 1998 znaša identificirani neto odtok kapitala 49,2 mio USD.

Večino zneska lahko pripišemo zmanjšanju obveznosti iz naslova najetih posojil vladnega sektorja (82,0 mio USD), zmanjševanje tujih naložb v domače vrednostne papirje (11,2 mio USD). Odtoke v decembru znižujejo pritoki iz naslova povečanja neposrednih naložb tujcev v Slovenijo (18,8 mio USD) in zmanjšanje naložb rezidentov v tuje vrednostne papirje (8,6 mio USD).

Tabela 1: Neto pritoki kapitala brez deviznih rezerv bank in BS (v mio USD)

	jan-dec 97	jan-dec 98	dec 98
1. Komercialni krediti	-250,1	-450,7	-3,5
2. Neposredne in portfolio naložbe	530,8	243,6	12,9
3. Posojila v Slovenijo	334,2	245,4	-74,2
b. Vlada	-4,7	-11,7	-82,0
c. Banke	3,0	52,1	4,6
d. Ostali sektorji	337,2	205,0	3,2
e. BS	-1,2	0,0	0,0
4. Gotovina in vloge - prebivalstvo	73,8	-27,6	-16,1
5. Ostalo	-110,2	69,0	31,7
6. Neto pritok kapitala brez deviznih rezerv bank in BS (1+2+3+4+5)	578,5	79,6	-49,2
Mednarodne devizne rezerve	-681,3	-246,5	73,4
BS	-1287,1	-157,8	140,5
Bank	605,8	-88,7	-67,1
7. Statistična napaka	66,2	172,9	28,2
NETO PRITOK KAPITALA brez deviznih rezerv bank in BS, s statistično napako (6+7)	644,7	252,5	-21,0

Slika 23: Glavni neto pritoki kapitala



Zaradi dodatnega pritoka kapitala, ki zaenkrat še ni vključen v druge postavke predvsem finančnega dela plačilne bilance, v višini 28,2 mio USD (prikazanih v postavki statistična napaka) pa neto odtok kapitala v državo v decembru znašajo 21,0 mio USD.

Neposredne naložbe in naložbe v vrednostne papirje

V letu 1998 znaša pritek kapitala iz naslova **neposrednih naložb** 154,0 mio USD in tako dosega le 52% pritoka v enakem lanskem obdobju, ko je znašal 295,3 mio USD. Večina pritoka kar 107,9 mio USD je bila zabeležena v juliju (dokapitalizacija enega slovenskih podjetji), najvišji odtok pa v oktobru 17,8 mio USD (pretežno zaradi odkupa deleža tujca v domačem podjetju), drugače pa v letu 1998 ni bilo večjih pritokov ali odtokov kapitala iz naslova neposrednih naložb.

V decembru letošnjega leta znaša neto pritek kapitala v državo iz naslova **neposrednih naložb** 15,5 mio USD.

Po podatkih plačilnega prometa s tujino so se domače neposredne naložbe v tujino v decembru povečale za 3,4 mio USD.

Tuje neposredne naložbe v Slovenijo pa so se povečale za 18,8 mio USD (naložba tujca v eno od slovenskih podjetij).

Pritok kapitala od **naložb v vrednostne papirje**, po podatkih plačilnega prometa znaša leta 1998 89,6 mio USD in tako dosega 38% tovrstnih pritokov v enakem obdobju lanskega leta, ko so naložbe v vrednostne papirje prispevale k pritoku kapitala v višini 235,5 mio USD.

Neto odtok kapitala iz naslova naložb v vrednostne papirje je znašal v decembru 2,6 mio USD. Od tega so se domače naložbe v tuje vrednostne papirje zmanjšale za 8,6 mio USD. Tuje naložbe v slovenske vrednostne papirje so se v tem mesecu zmanjšale za 11,2 mio USD. Naložbe tujcev v dolžniške vrednostne papirje uradnega sektorja in bančnega sektorja so se zmanjšale za 11,4 mio USD. Naložbe tujcev v lastniške vrednostne papirje so se v tem mesecu povečale za 0,2 mio USD.

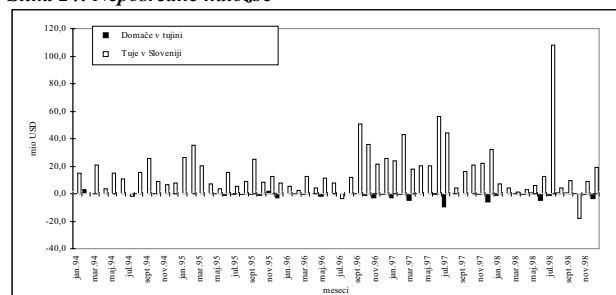
Do maja 1998 so domače banke kupovale Evroobveznice (stanje konec maja 27,1 mio USD). V juniju 1998 je opaziti močno prodajo. Vendar se je konec drugega tromesečja nakup s strani bank spet povečal in tako je bilo tudi v zadnjem tromesečju leta 1998 (stanje konec decembra 1998 29,1 mio USD).

Tabela 2: Naložbe v delnice in deleže v podjetjih in v dolžniške vrednostne papirje (v mio USD)

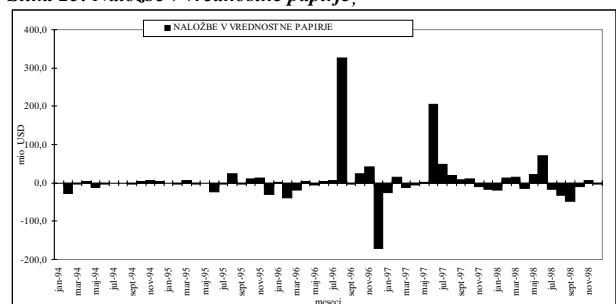
	jan-dec 97	jan-dec 98	dec 98
NEPOSREDNE NALOŽBE	295,3	154,0	15,5
Domače v tujini	-25,5	-11,0	-3,4
Tuje v Sloveniji	320,8	165,0	18,8
NALOŽBE V VREDNOSTNE PAPIRJE	235,5	89,6	-2,6
Domače v tujini	-2,0	-30,2	8,6
Tuje v Sloveniji	237,5	119,8	-11,2
Lastni ki vrednostni papirji	51,7	7,2	0,2
Dolžniški vrednostni papirji	185,9	112,6	-11,4
Podatki KDD			
Neto nakupi vred. papirjev	201,8	7,2	-5,5

Opomba: Pri preračunu podatkov KDD iz SIT v USD so upoštevani povprečni tečajni BS.

Slika 24: Neposredne naložbe



Slika 25: Naložbe v vrednostne papirje,⁵



⁵ Iz podatkov o naložbah v vrednostne papirje izključene:
 • izdaja vrednostnih papirjev države za zamenjavo dela zunanega dolga v višini 465,4 mio USD v juniju 1996,
 • izdaja evroobveznic v maju 1998 (556,6 mio USD) za predčasno odplačilo obveznic izdanih v skladu s prevzemom dolga po NFA sporazumu (453 mio USD) v juniju 1998.
 Avgust 1996: izdaja evroobveznic vlade (320,6 mio USD).
 December 1996: Redno odplačilo dolga in predčasni odkup dela dolga (159,7 mio USD).
 Junij 1997: izdaja evroobveznic vlade (228,2 mio USD).

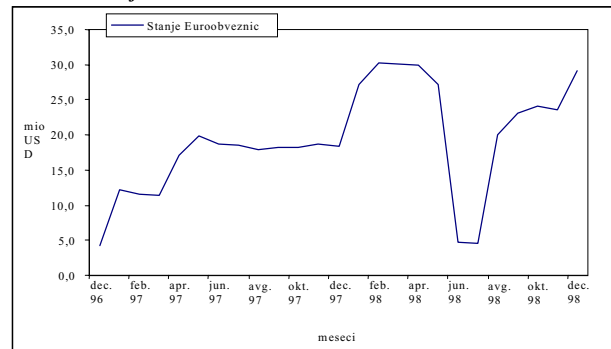
Po podatkih KDD⁶ so tujci v letu 1998 neto kupili le za 1,7 mio USD vrednostnih papirjev. Do julija so bili zabeleženi neto nakupi v višini 39,6 mio USD, v avgustu pa se je začel val večjih prodaj. Tudi na začetku leta 1999 so tujci vrednostne papirje predvsem prodajali.

Tabela 3: Neto nakupi in prodaje vseh vrednostnih papirjev s strani nerezidentov na organiziranem in neorganiziranem trgu

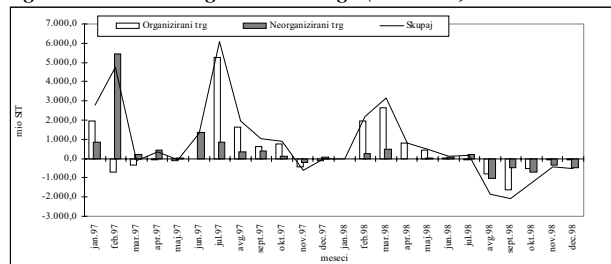
Obdobje	jan-dec 97	jan-dec 98	dec 98	jan 99	feb.99
Organizirani trg	8.440,9	2.761,2	-53,2	-475,9	-88,1
Neorganizirani trg	9.966,0	-2.104,0	-473,9	-199,4	-11,6
Skupaj v mio SIT	18.406,8	657,3	-527,1	-675,3	-99,8
Skupaj v mio USD	201,8	7,2	-5,5	-7,0	-1,0

Vir: Podatki KDD.

Slika 26: Stanje Evroobveznic s strani domačih bank



Slika 27: Neto nakupi vrednostnih papirjev s strani nerezidentov na organiziranem in neorganiziranem trgu (v mio SIT)



Komercialni krediti

Decembra 1998 so se po razpoložljivih podatkih neto terjatve iz naslova **kratkoročnih komercialnih kreditov** povečale za 6,1 mio USD.

V mesecu decembru je bilo izvoženega za 720,9 mio USD blaga. Od tega je bilo po podatkih plačilnega prometa s tujino plačanega 636,5 mio USD, s črpanji dolgoročnih komercialnih kreditov pa je bil financiran izvoz še dodatnih 7,9 mio USD blaga.

Uvoženega je bilo za 837,2 mio USD blaga, od tega je bilo po podatkih plačilnega prometa in podatkih o neposrednih plačilih tujih kreditodajalcev, s katerimi se poravnava obveznosti domačih posojilojemalcev do drugih nerezidentov⁷, plačanega 764,0 mio USD.

Tabela 4: Kratkoročni komercialni krediti v letih 1997 in 1998 (v mio USD)

	jan-dec 97	jan-dec 98	dec 98
A. BLAGOVNA MENJAVA	-771,6	-772,4	-116,2
1. Izvoz blaga f.o.b	8407,1	9095,7	720,9
2. Uvoz blaga f.o.b	-9178,7	-9868,1	-837,2
B. PLAČILA BLAGA	1042,6	1251,5	127,5
1. Plačila izvoza blaga skupaj	-6021,6	-6508,5	-636,5
Od tega predpl. izvoza blaga	-438,1	-323,3	-22,3
V gotovini	-71,3	-76,9	-6,9
2. Plačila uvoza blaga skupaj	7064,2	7760,0	764,0
Od tega predpl. uvoza blaga	1072,4	1055,5	98,1
V gotovini	0,2	1,8	0,1
C. DOLG. KOM. KREDITI	23,1	-5,1	-4,0
1. Dani (črpanje)	-22,9	-81,1	-7,9
2. Prejeti (črpanje)	46,0	76,0	3,9
D. OSTALO	-28,7	-48,4	-1,2
D. Kratkor. kom. krediti - (A+B+C+D)	-265,4	-425,5	-6,1

⁶ V podatkih KDD zaenkrat ni možna ločitev na naložbe v vrednostne papirje, ki predstavljajo neposredne naložbe oz. portfolio naložbe.

⁷ Za leti 1997 in 1998 so v izračun kratkoročnih komercialnih kreditov vključeni tudi podatki o neposrednih plačilih blaga in storitev iz kreditov črpanih v tujini (plačila izvedena mimo računov rezidentov v tujini).

S črpanji dolgoročnih komercialnih kreditov pa je bil financiran uvoz še za dodatnih 3,9 mio USD. Preostalih 1,2 mio USD predstavlja spremembe terjatev in obveznosti na osnovi dolgoročnih proizvodnih kooperacij in spremembe stanja odprtih računov med nebančnimi subjekti (kontokorenti).

V letu 1998 povečanje neto terjatev na osnovi kratkoročnih komercialnih kreditov prispeva k odtoku kapitala v višini 425,5 mio USD (lani v tem obdobju odtok 265,4 mio USD). Saldo blagovna menjava v letu 1998 je na nivoju salda iz leta 1997. Tako izvoz kot uvoz blaga sta se povečala za enak znesek (približno 690 mio USD), plačila izvoza pa so narasla za manj kot plačila uvoza, zato so se kratkoročni komercialni krediti povečevali. Rast kratkoročnih komercialnih kreditov se je v zadnjem kvartalu, glede na znatno povečanje v trejem kvartalu, počasi umirila.

V letu 1998 je bil celotni gotovinski priliv za 3,4% nižji od priliva v letu 1997, medtem ko je bil gotovinski odliv za skoraj 25% višji kot v letu poprej.

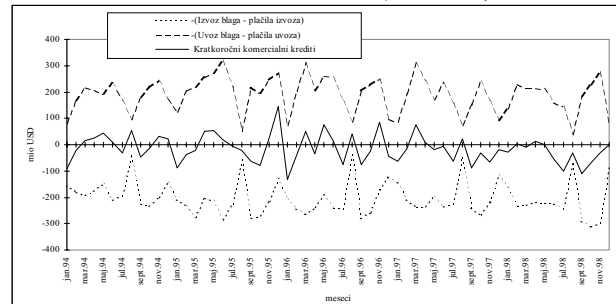
Plačila s tujo gotovino v Slovenijo kakor tudi plačila s tujo gotovino so se decembra 1998 gibala v skladu z lanskoletnim mesečnim povprečjem.

Tabela 5: Plačila pravnih oseb s tujo gotovino v tujino in iz tujine v letih 1997 in 1998 (v mio USD)

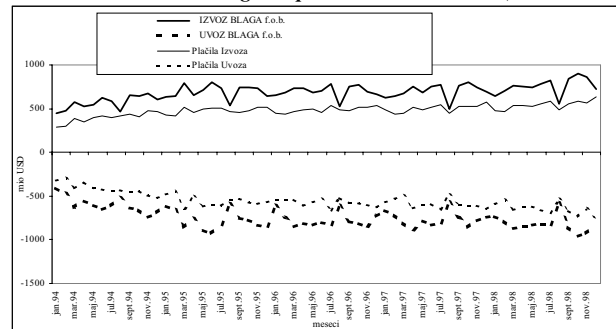
	1997	1998	dec 98
1. PREJEM TUJE GOTOVINE	435,8	421,0	34,2
fakture za blago	71,3	76,9	6,9
fakture za storitve	11,9	12,3	0,9
ostalo	352,6	331,8	26,4
2. IZDAJA TUJE GOTOVINE	58,9	73,4	5,5
fakture za blago ⁸	0,2	1,8	0,1
fakture za storitve	57,7	71,4	5,4
ostalo	1,0	0,2	0,0

⁸ Negativne vrednosti pri odlivih gotovine pomenijo, da so bila izplačila tuje gotovine manj a kot stornacije odlivov, prejetih v tuji gotovini. Z drugimi besedami to pomeni, da so rezidenti prejeli vračila predplačil, danih tujcem, v gotovini, odlivi pa so bili negotovinski.

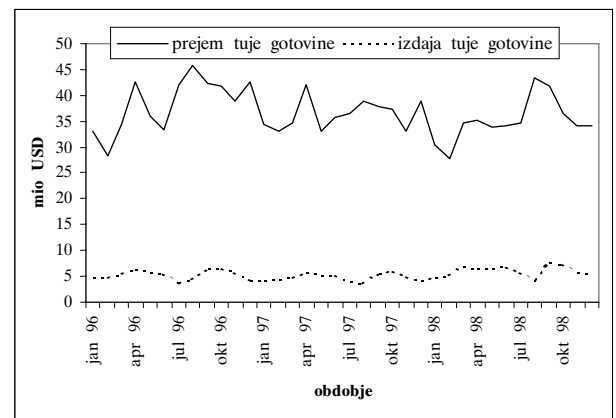
Slika 28: Kratkoročni komercialni krediti (v mio USD)



Slika 29: Izvoz in uvoz blaga ter plačila izvoza in uvoza (v mio USD)



Slika 30: Plačila pravnih oseb s tujo gotovino v tujino in iz tujine v obdobju 1996 – 1998

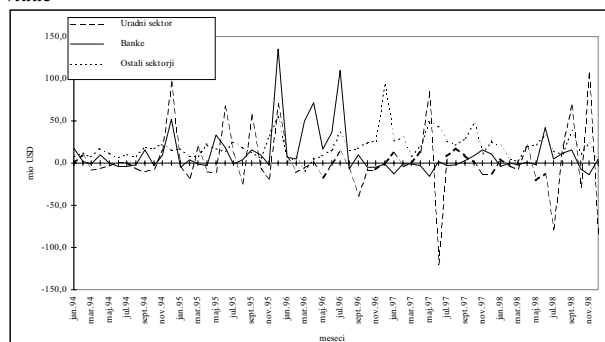


Posojila

Obveznosti iz najetih posojil v tujini so se v letu 1998 povečale za 245,4 mio USD, kar predstavlja 73,4% neto zadolževanja v letu 1997 (334,2 mio USD). Ostali sektorji so se v letu 1998 občutno manj zadoževali v tujini (samo 205 mio USD oz. 60% zneska v letu 1997). Banke so se pojavljale kot posojilojemalke (52,1 mio USD), medtem ko je vlada v letu 1998 več odplačevala kot najemala posojila.

Visokemu neto zadolževanju vseh sektorjev v septembru in novembru je sledilo neto odplačevanju v oktobru in v decembru. Odplačila najetih posojil so presegla črpanja za 74,2 mio USD. Vlada je v decembru ponovno neto odplačevala za 82,0 mio USD. Črpala je za 46,7 mio USD posojil in jih odplačala za 128,7 mio USD. Banke so v decembru posojila neto črpale. Črpale so namreč za 6,3 mio USD novih posojil in jih odplačale za 1,7 mio USD. Podjetja so tudi v decembru povečevala obseg zadolževanja. Neto so se dodatno zadolžila za 3,2 mio USD.

Slika 31: Črpanja in odplačila najetih posojil bank⁹, podjetij in vlade



Povečanje **terjatev** iz naslova odobrenih posojil nerezidentom znaša v letu 1998 39,1 mio USD, kar predstavlja le slabih 58% povečanja terjatev v primerjavi z letom 1997. V mesecu decembru pa so se terjatve povečale za 13,6 mio USD.

Gotovina in vloge

V primerjavi z letom 1997, ko smo zabeležili prilike iz naslova gotovina in vloge (73,8 mio USD), so znašali odtoki iz tega naslova v letu 1998 v višini 27,6 mio USD. Rezidenti so v menjalnicah kupili za 250,2 mio USD tuje gotovine. Od tega so rezidenti neto položili na devizne račune 126,9 mio USD, za potrebe tekočih transakcij pa so kupili 95,7 mio USD več tuje gotovine kot so je prodali.

Tabela 6: Dvigi/pologi z/na devizne račune občanov v državi in odkupi/prodaje tuje gotovine in čekov od domačih oseb/domačim osebam v letu 1997 in 1998 (v mio USD)

	jan-dec 97	jan-dec 98	dec 98
Devizni računi rezidentov (a-b)	-8,7	126,9	21,9
a. Pologi na devizne račune	1963,9	1860,3	169,7
b. Dvigi z deviznih računov	1972,6	1733,5	147,7
Neto prodaje tuje gotovine rezidentov v menjalnicah (a-b)	-23,3	-250,2	-37,1
a. Prodaje rezidentov menjalnicam	2202,6	1958,7	152,8
b. Nakupi rezidentov v menjalnicah	2225,8	2208,9	189,9
Ocena nak. oz prod. v menj. na osn. tek. transakcij	105,7	95,7	-1,0
SPREMEMBA KRATK. TERJATEV PREB.	73,8	-27,6	-16,1

⁹ Zmanjšanje obveznosti bank po tujih posojilih v višini 465,4 mio USD v avgustu leta 1996 za katere so bile izdane obveznice za zamenjavo dela zunanjega dolga ni upoštevano.

V decembru je prebivalstvo v menjalnicah kupilo za 37,1 mio USD več tuje gotovine kot jo je prodalo. Od tega so na devizne račune rezidentov v domačih bankah v neto znesku položili 21,9 mio USD in za potrebe tekočih transakcij v menjalnicah prodali za 1,0 mio USD tuje gotovine. Zato znaša ocena povečanja imetij tuje gotovine in vlog prebivalstva pri tujih bankah v decembru 16,1 mio USD.

V letu 1998 so *menjalnice* od rezidentov in nerezidentov neto odkupile za 219,2 mio USD tuje gotovine, kar je za polovico manjši znesek kot v letu 1997 (502,2 mio USD).

Odkupi tuje gotovine v menjalnicah so se v decembru glede na november povečali (181,4 mio USD, kar je za 10,7 mio USD več kot novembra), tudi prodaje (189,9 mio USD) so se povečale (za 7,2 mio USD).

Neto prodaje tako v decembru znašajo 8,4 mio USD.

V letu 1998 so menjalnice od nerezidentov neto odkupile za 469,4 mio USD in rezidentom neto prodale za 250,2 mio USD tuje gotovine. V primerjavi z letom 1997 se neto odkupi od nerezidentov niso bistveno zmanjšali, medtem ko so se neto prodaje rezidentom v letu 1998 zelo povečale (leta 1997 le 17,8 mio USD).

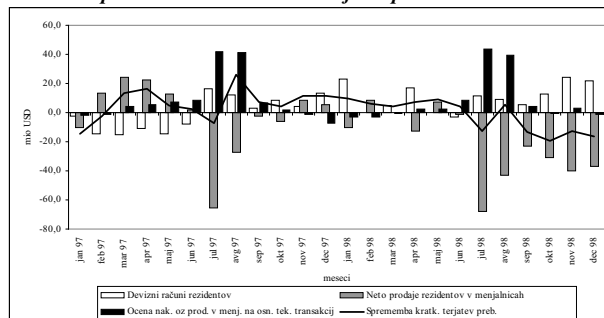
V decembru so rezidenti neto kupovali tujo gotovino. Menjalnice so rezidentom prodale za 37,1 mio USD tuje gotovine več, kot so je od njih odkupile.

Od tujcev so menjalnice v decembru neto odkupile za 28,7 mio USD tuje gotovine.

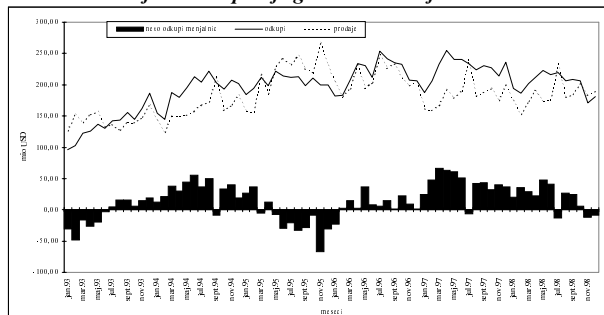
Vloge nerezidentov pri domačih bankah so se v letu 1998 povečale za 43,9mio USD.

V decembru letošnjega leta pa povečale za 55,3 mio USD.

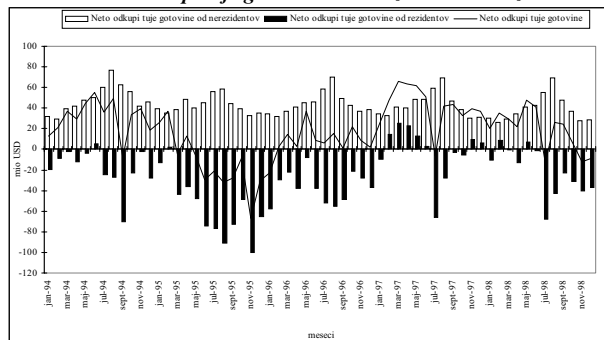
Slika 32: Spremembe kratkoročnih terjatev prebivalstva



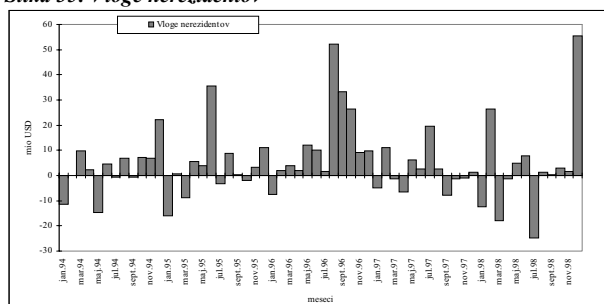
Slika 33: Prodaje in odkupi tuje gotovine v menjalnicah



Slika 34: Neto odkupi tuje gotovine od nerezidentov in rezidentov



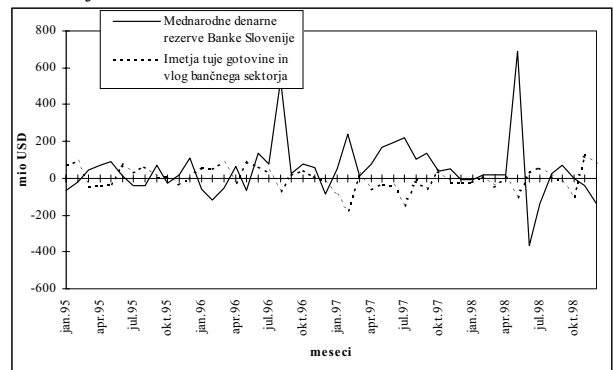
Slika 35: Vloge nerezidentov¹⁰



¹⁰ Postavka ostale obveznosti/gotovina in vloge/banke.

Imetja tuje gotovine in vlog bančnega sektorja so se v celotnem letu 1998 povečale za 30,2 mio USD, v lanskem letu pa so se zmanjšale za 598,1 mio USD. V zadnjih dveh mesecih leta 1998 je opaziti povečanje imetij tuje gotovine in vlog bančnega sektorja, medtem ko v celotnem letu 1997 je bil trend zmanjševanja imetij. V mesecu decembru so se imetja povečala za 74,3 mio USD. Pretežni del imetij tuje gotovine in vlog bančnega sektorja so **rezerve poslovnih bank**, ki so se v mesecu decembru povečale za 67,1 mio USD. Rezerve poslovnih bank so se v letu 1998 povečale za 88,7 mio USD, v letu 1997 pa so se zmanjšale za 605,8 mio USD. Devizne rezerve bank na osnovi stanja v mesecu decembru znašajo 1.193,7 mio USD. **Imetja tuje gotovine in vlog ostalih sektorjev** so se v letu 1998 povečale za 27,4 mio USD, v letu 1997 pa so se zmanjšala v višini 79,4 mio USD. V mesecu decembru so imetja ostalih sektorjev povečala v višini 15,5 mio USD..

Slika 36: Spremembe stanja tuje gotovine in vlog bančnega sektorja in mednarodne denarne rezerve Banke Slovenije na osnovi transakcij

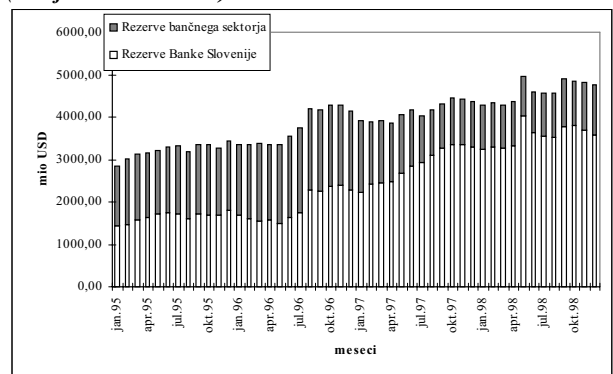


Mednarodne denarne rezerve

Mednarodne denarne rezerve Banke Slovenije so se na osnovi transakcij v letu 1998 povečale za 157,8 mio USD, v letu 1997 pa so se rezerve Banke Slovenije na osnovi transakcij povečale za 1.287,1 mio USD. V mesecu decembru so se zmanjšale za 140,5 mio USD. V decembru znaša vplačilo rezervne tranše pri MDS 17,6 mio USD oz. 12,5 mio SDR. V letu 1998 je Slovenija vplačala rezervno tranšo pri MDS, v skupnem znesku 45,8 mio USD. Devizne rezerve Banke Slovenije predstavljajo 75,0% celotnih deviznih rezerv bančnega sistema oz. 3.572,9 mio USD.

Konec decembra je stanje deviznih rezerv 4.766,5 mio USD. Povečanje stanja celotnih deviznih rezerv bančnega sistema, v obdobju od konca leta 1997 do konca decembra 1998, je znašalo 389,6 mio USD (V tem obdobju se je stanje deviznih rezerv bank povečalo za 114 mio USD, stanje deviznih rezerv Banke Slovenije pa za 275,6 mio USD).

Slika 37: Devizne rezerve Banke Slovenije in poslovnih bank (stanja konec meseca)

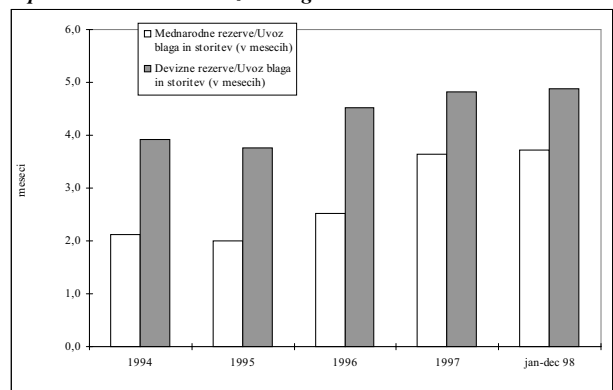


Konec decembra 1998 so bile mednarodne rezerve Banke Slovenije (brez rezerv poslovnih bank) enake 3,7 povprečnega mesečnega uvoza blaga in storitev v obdobju od januarja do decembra.

Mednarodne rezerve Banke Slovenije so konec meseca decembra 1998 predstavljale 73,7% celotnega zunanjskega dolga (najnižje razmerje v letošnjem letu).

Konec leta 1998 so celotne devizne rezerve bančnega sektorja nižje kot zunanji dolg (96,6%), razmerje je v konec leta 1998 nižje kot v letu 1997 (104,8%).

Slika 38: Razmerje med mednarodnimi rezervami Banke Slovenije in poslovnih bank ter uvozom blaga in storitev



Slika 39: Devizne rezerve in zunanji dolg

